
KULTURALLIANSEN

INNHOOLD

Hvorfor kartlegge?.....	3
Vågå kommune.....	3
Hovedfunnene i Vågå kommune	4
Planer og strategier i Vågå kommune	5
Hvordan har vi jobbet med kartleggingen?.....	5
Aktivitet i rommet fordelt på aktivitet	7
Hvem eier rommene som brukes.....	8
Når er husene bygd	9
Hvor ligger rommene	10
Hva brukes lokalene til	12
Størrelse på rommene.....	13
Tilgjengelighet	14
Tilgang på lager	15
Bakgrunnsstøy	15
VEDLEGG.....	16
Rom og hus som er med i undersøkelsen	16
Hvilke lag og foreninger er med i kartleggingen	17
Om Kulturalliansen	18
Bilder fra kommunen	19

Hvorfor kartlegge?

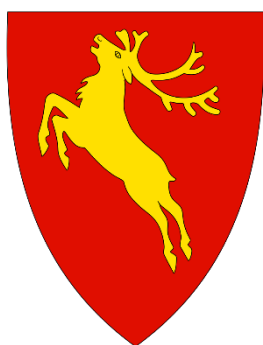
Å ha tilgang til egnede lokaler er den viktigste enkeltfaktoren for å sikre et levende kulturliv over hele landet. Dessverre er dette mangelvare, spesielt for de lokale frivillige kulturorganisasjonene. Selv om mange kommuner har god oversikt over sine kulturlokaler, så er savnet etter en uttømmende og landsomfattende kartlegging stort. Kulturalliansen har derfor, i samarbeid med Norsk musikkråd og Kulturrom, tatt initiativ til å gjennomføre av dette. Vi mottar støtte fra Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen til kartleggingen, og har også bred støtte i fylkeskommuner, politikere og – ikke minst – fra kultursektoren og våre egne medlemmer.

Kulturalliansens kartlegging omfatter lokaler som brukes av kulturfrivilligheten i en kommune. Målet med kartleggingen er å gi kommunen et grunnlag for å lage en plan for sine kulturarenaer, og et utgangspunkt for dialog med frivilligheten om tilstand og behov.

For å kunne sammenligne Vågå kommune med relevante tall, har vi valgt å bruke tall fra den første samlingsrapporten over 25 kommuner («Kartlegging av 25 kommuner»). Hovedfunnene derfra er:

- *De fleste lagene har øving og framføring i kommunale og organisasjonseide bygg*
- *76 % av musikkøvelsene foregår i lokaler som ikke er akustisk egnet for aktiviteten*
- *Det er for liten kunnskap blant lagene om hvilke akustiske forhold som egner seg til deres aktivitet*
- *De fleste korpsene, samt mange band, øver i skolebygg*
- *En tredjedel av alle kor øver i kirker, og enda flere holder konsertene sine der*
- *Grendehus er arena for mange teatre, band og dansere*
- *49,2 prosent av lokalene som lagene øver i, er tilrettelagt for personer med nedsattfunksjonsevne. Flere bygg er tilgjengelig enn det den første pilot-rapporten viste*
- *Aktivitetene har ikke tilstrekkelig tilgang til lager*
- *Det er stort behov for oppgradering av organisasjonseide bygg*

Vågå kommune

Hovedfunnene i Vågå kommune

- *Kommunen og organisasjoner eier alle husene som er kartlagt i Vågå*
- *Det er ikke registrert aktivitet i skolebygg, dette er uvanlig sammenlignet med gjennomsnittet. Kan være en mangel i kartleggingen.*
- *Musikk peker seg ut som hovedaktiviteten, og under her finner vi kor, korps, trekkspill-lag, folkemusikk og kappleik*
- *Det er ikke registrert noe dans, usikkert om dette stemmer da flere av lagene som er representert driver med dette*
- *I Vågå er det registrert kulturhus, samfunnshus, konsertsteder, idrettslokale og kirkebygg. Alle husene bortsett fra ett er oppført etter 1950*
- *5 av 10 rom er på 500 m³ – 1000 m³. Dette tilsvarer bruk for kor med 35 sangere eller korps med 20 musikanter*
- *Kun halvparten av framføringslokalene har trinnfri adgang, og øvingslokalene er det bare rundt 40% har det*
- *Rundt 80% av både øvings- og framføringslokalene har tilgang på lager*

Det er kartlagt 7 hus og 10 rom i Vågå, og det er hovedsakelig registrert som kulturhus, samfunnshus, konserthus og kirkebygg. Ingen av de er skolebygg, noe som er uvanlig da de fleste kommunene vi har kartlagt har aktiviteter for det frivillige kulturfeltet på skolene. I Vågå finnes det tre skoler (Lalm skule, Vågåmo skule og Vågå ungdomsskule), det er grunn til å tro at det kan være aktivitet på skolene som ikke er kartlagt og Kulturalliansen anbefaler en kartlegging av disse lokalene.

5 av 10 rom har volum som egner seg for et over middels stort kor eller et mindre korps, tallene fra kartleggeren viser også at det ikke oppfattes noe bakgrunnsstøy på hverken øvingslokaler eller framføringslokaler.

De kartlagte husene er nesten alle oppført etter 1950, dette gir utslag på jevnt over god universell utforming, alle husene har brede nok døringer og alle husene har tilgang til handicap-toalett. Men kun halvparten av lokalene har tilgang på teleslynge, og 50% og under har trinnfri adgang. Dette kan bety at det er innbyggere i kommunen som ikke har mulighet/blir forhindret i å delta i kulturlivet pga bygningsmassen.

Av aktiviteter er det musikk som hovedsakelig er registrert, dette er også noe vi ser i andre kartlegginger. Vågå skiller seg ut ved at det er flere aktiviteter innen folkemusikk her enn andre kommuner. Det er registrert 0% aktiviteter innen husflid, og det er grunn til å tro at dette er en mangel i kartleggingen da Vågå Husflidslag arrangerer flere kurs ifølge www.husflid.no. Kulturalliansen anbefaler at det gjøres en ny gjennomgang av aktiviteter i Vågå kommune, særlig med tanke på husfliden.

Planer og strategier i Vågå kommune

I Vågå kommune jobber de med kommunen utfra en tiårig kommuneplan (2017-2027). Hoveddelene i planen dreier seg rundt *stadutvikling, levekår, næringsutvikling og klima, samfunnstryggleik og beredskap*. I innledningen står det at: «Kommunen tilbyr eit breitt spekter av kultur-, opplevings- og fritidstilbod, både i regi av kommunen, statsinstitusjonar og lokale organisasjonar.»

Mer konkret står det i kapittelet «Inkludering, integrering, deltaking og medvirknad»:

«Sosiale nettverk er avgjerande verdiar i velferdssamfunnet. Sosial støtte skaper god helse. Frivillige lag og organisasjonar er ressursar for lokalsamfunnet, m.a. med sine tilbod innan kultur- og fritidsinteresser».

Vågå kommune opplyser også om eiendomsmassen i kommuneplanen, den er på 33 000 m² og kulturbygg er på 3865 m² av disse. Det betyr at Vågå har god oversikt over hvor mange m² de anser brukes til kulturvirksomhet, selv om det ikke står spesifisert hvilke bygg det dreier seg om.

Kultur og frivillighet blir kun nevnt henholdsvis 28 og 7 ganger i kommuneplanen. Det gjør at Vågå skiller seg ut fra andre kommuner vi har kartlagt, der kommuneplanene har vært tydeligere på disse feltene.

En av hovedutfordringen Vågå kommune ser for fremtiden er økningen av eldre innbyggere, og gode møteplasser til denne gruppen er foreslått i kommuneplan. Kommunen anerkjenner viktigheten av arbeidet de frivillige lagene og organisasjonene gjør, men i vår kartlegging ser vi også at kun halvparten av framføringslokalene for kulturfrivilligheten i kommunen har trinnfri adgang og kun 60% av lokalene har teleslynge. Dette vil si at mange av lokalene i Vågå kommune ikke er tilgjengelig for deler av befolkningen. Av lokalene vi har kartlagt eier kommunen 44%. Kulturalliansen oppfordrer kommunen til å se på tilstanden til bygningsmassen.

Hvordan har vi jobbet med kartleggingen?

Hovedmålet for prosjektet er å gi kunnskap om lokaler som brukes til kulturformål – hvem som er eier, hvem som bruker dem, og om de er egnet til den bruken de har. Med det nye kartleggingsverktøyet skal de viktigste opplysningene om lokalene registreres og settes i sammenheng. I hovedsak er det kulturfrivilligheten selv som gjennomfører kartlegginger, mot et lite dugnadstilskudd. Vi ser også at fylkeskommunene er interessert, og oppfordrer kommunene til å ta et ansvar, noe flere kommuner også har gjort. Kulturalliansen samarbeider på mange ulike måter for å nå fram på den måten vi best når fram i hver enkelt kommune.

I Vågå kommune er det tidligere kommuneansatt som utført kartleggingen i 2021. Kulturalliansen takker for god innsats.

Selve databasen som er opprettet består av kartlegginger av rom, lokaler, arenaer og hus som brukes i kultursammenheng, både til øvelse, undervisning, produksjon, forestillinger og framvisning. Kartleggingen fanger ikke bare opp de mest sentrale opplysninger om lokalene, men også brukernes egne oppfatninger av lys- og lydforhold, lager, ventilasjon og tilgang. Brukerne har i tillegg mulighet

til å forklare hva de er spesielt fornøyde eller misfornøyde med. Hele databasen ligger tilgjengelig på www.database.musikklokaler.no/kultur
Erfaringsmessig er dette innsikt og kunnskap som mange kommuner er interesserte i, siden de gjerne får spørsmål fra ulike aktører om tilgang til lokaler. Kommunene har også et ansvar for å sørge for at det er en likebehandling mellom ulike frivillige aktører når det kommer til anlegg og lokaler. Da trengs det kunnskap om hvem aktørene er, hvilke behov de har, og hva som eventuelt er utfordringene med tilgang og egnethet.

Som nevnt tidligere kan rapporten oppleves som noe mangelfull da viktige kulturuttrykk som husflid og dans ikke er representert. Funnene i rapporten viser samtidig at kulturfrivilligheten har lokaler å være i, men også utfordringene/vedlikeholdsbehov som eksisterer.

Kulturalliansen håper kartleggingen har gitt ny informasjon og bedre kjennskap til de arenaene der det frivillige kulturlivet har sine aktiviteter i dag, vi oppfordrer samtidig kommunen til å jobbe videre med å skape et tett og nært samarbeid med det frivillige kulturlivet.

Takk for innsatsen, og lykke til med det viktige arbeidet,

Oslo, februar 2023

Marianne Ween

Daglig leder

Marie Hustad

Prosjektmedarbeider

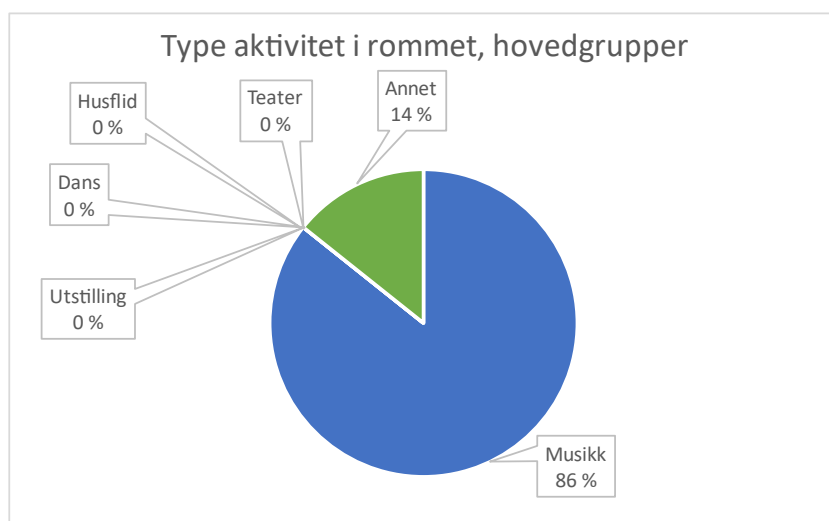
Vågåmo sett fra vest.

Bildekreditt: Av Event – Eget verk, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=27351035>

Aktivitet i rommet fordelt på aktivitet

Antall rom som brukes av hver kultursjanger

Type aktivitet	Antall
Musikk	12
Teater	0
Dans	0
Utstilling	0
Husflid	0
Annet	2
Sum	14

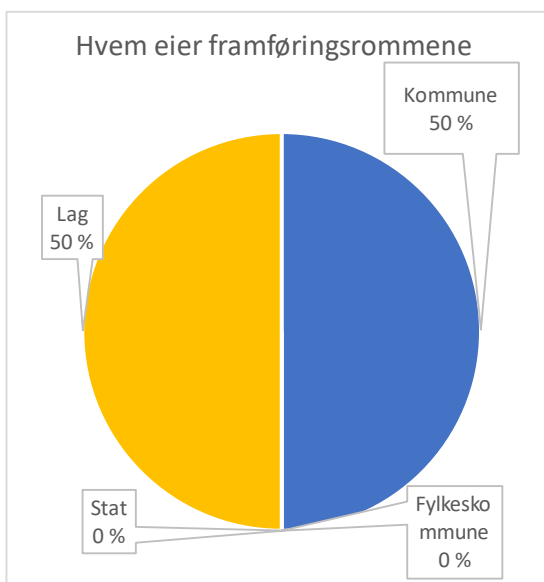
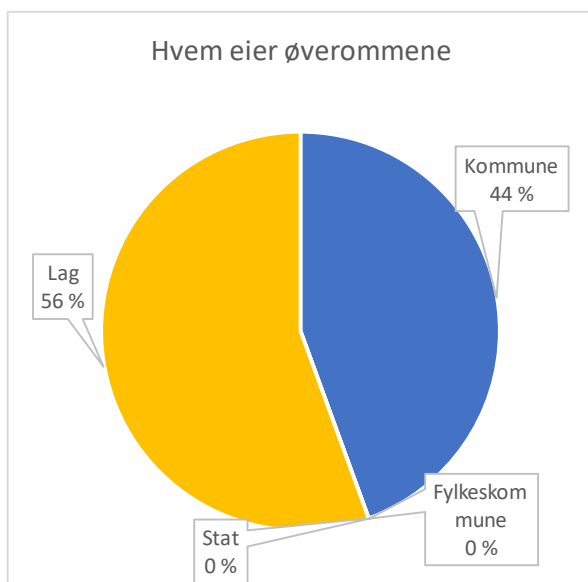
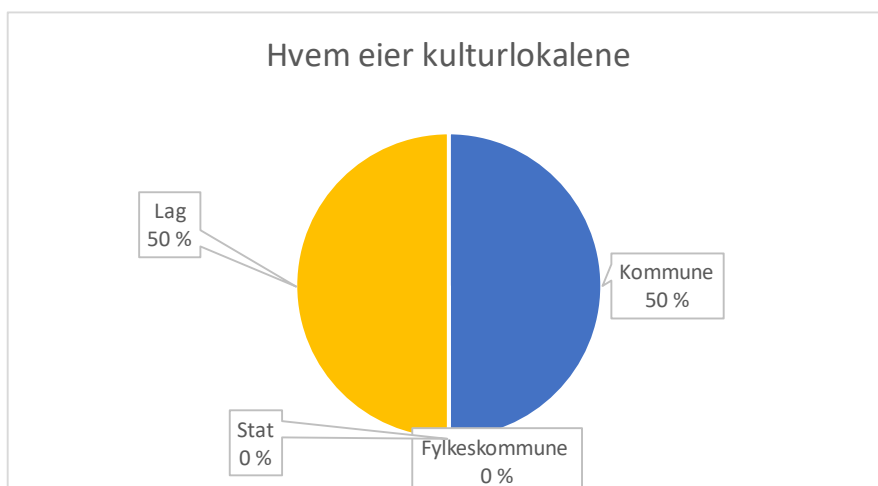

Type aktivitet, musikk	Antall
Kor	2
Annet lydsvak	8
Korps	1
Annet lydsterk	0
Band	1
Annet forsterket	0
Sum	12

Hvem eier rommene som brukes

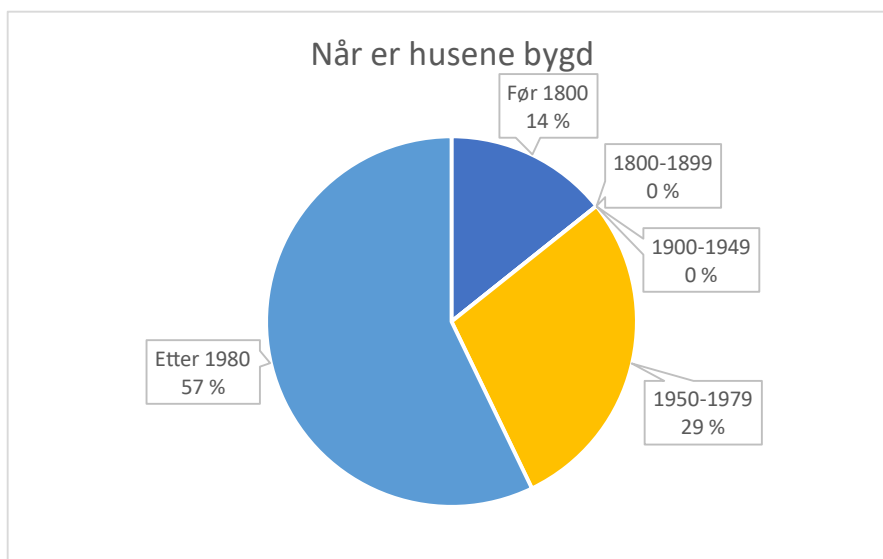
Eiertype	Rom	Aktivitet øving	Aktivitet framføring
Kommune	5	4	5
Fylkeskommune	0	0	0
Stat	0	0	0
Lag	5	5	5
SUM	10	9	10

Eierskap til husene er interessant fordi det sier noe om hvem som har ansvar for – og mulighet til – å forbedre standard og å tilpasse lokalene bedre til ulike kulturaktiviteter. Det sier også noe om hvilke tilskudd som kan være aktuelt å søke for å få til forbedringer.

Når er husene bygd

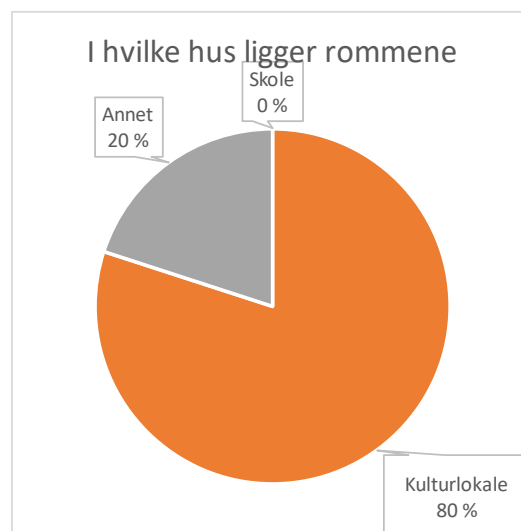
Byggeår	Antall
Før 1800	1
1800-1899	0
1900-1949	0
1950-1979	2
Etter 1980	4
Sum	7

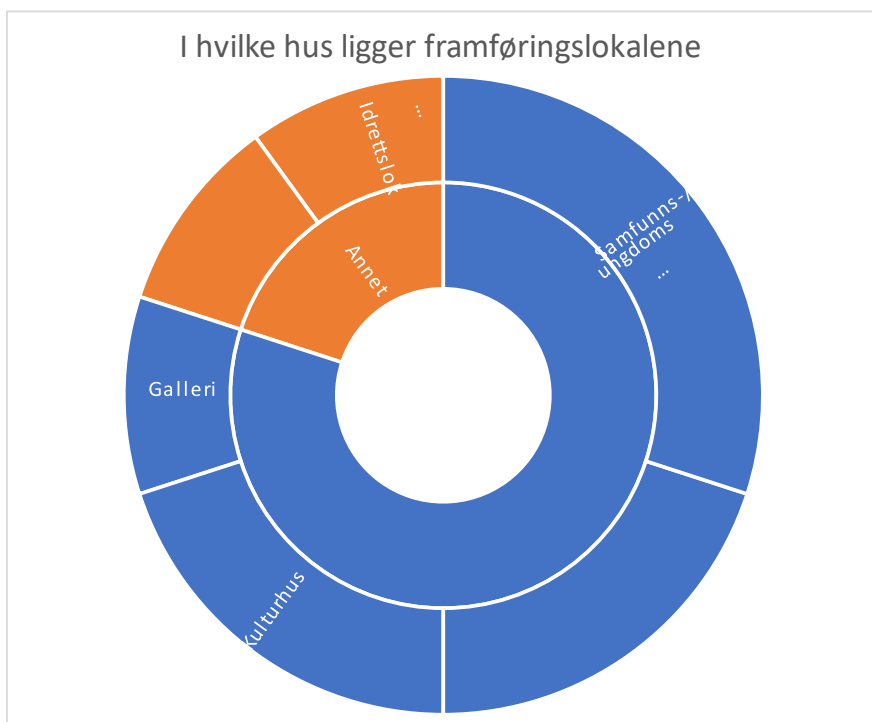
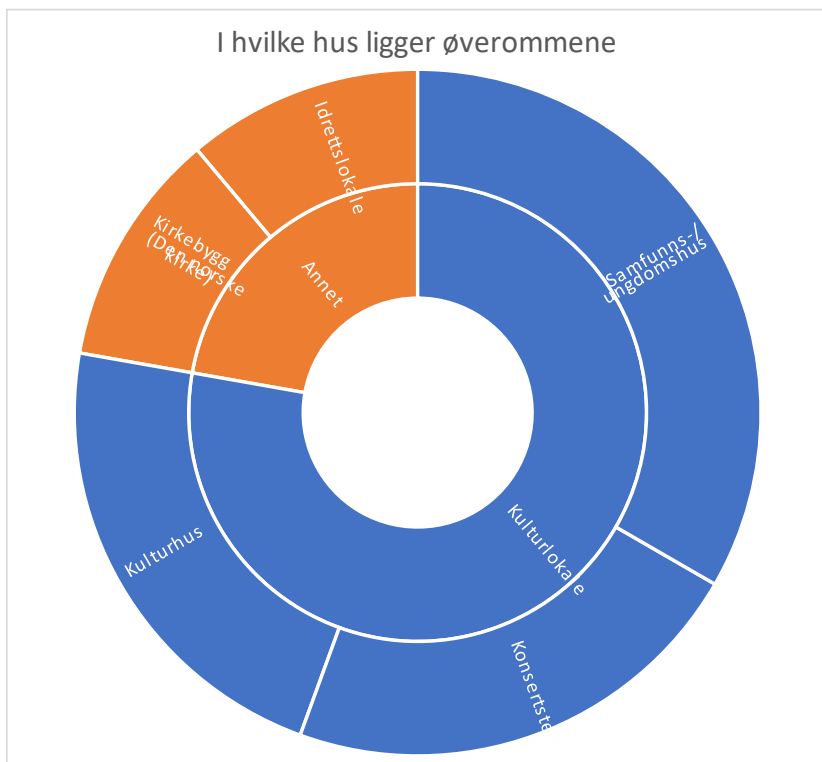
Byggeår er interessant fordi nye regler for sikkerhet, HMS og tilgjengelighet kan føre til påkrevde utbedringer i tillegg til utfordringene med å gjøre lokalene bedre egnet for den aktiviteten som foregår – eller kan foregå – i rommene.

Hvor ligger rommene

Type hus	Antall rom
Skole	0
Kulturlokale	8
Annet	2
Sum	10

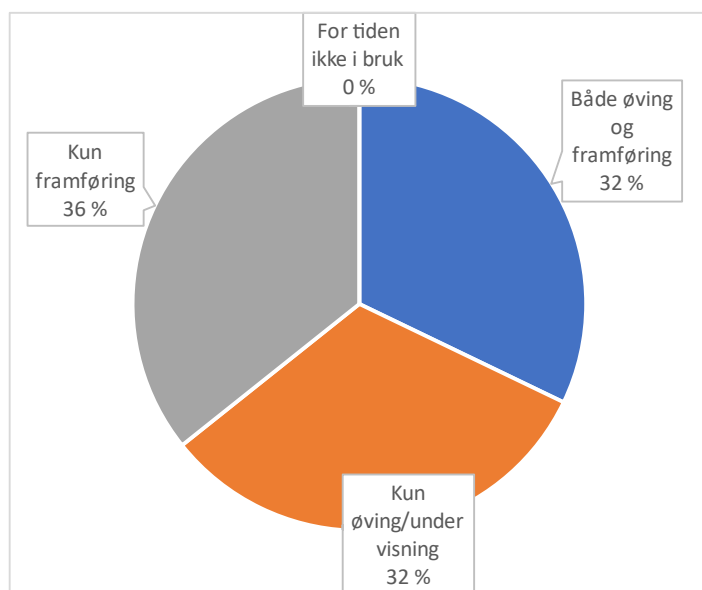
Hustype	Undertype	Øving	Framføring
Skole	Barneskole	0	0
Skole	Ungdomsskole	0	0
Skole	BU-skole	0	0
Skole	Videregående	0	0
Skole	Høyskole	0	0
Kulturskole	Kulturskole	0	0
Kulturlokale	Samfunns-/ungdomshus	3	3
Kulturlokale	Kulturhus	2	2
Kulturlokale	Fritidsklubb	0	0
Kulturlokale	Konsertsted	2	2
Kulturlokale	Bibliotek	0	0
Kulturlokale	Galleri	0	1
Kulturlokale	Museum	0	0
Annet	Idrettslokale	1	1
Annet	Bar/restaurant/ selskapslokale	0	0
Annet	Kirkebygg (Den norske kirke)	1	1
Annet	Menighetshus (Den norske kirke)	0	0
Annet	Lokaler for øvrige livssyn	0	0
Annet	Eldresenter/sykehjem	0	0
Annet	Barnehage	0	0
Annet	Annet	0	0
Sum		9	10

Hva brukes lokalene til

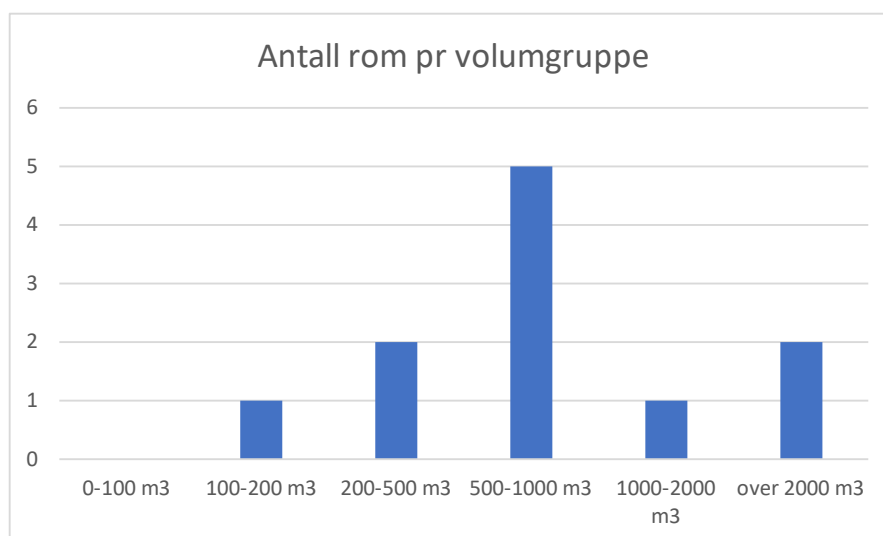
Rommene brukes til

Både øving og framføring	9
Kun øving/undervisning	9
Kun framføring	10
For tiden ikke i bruk	0
Sum	28

Størrelse på rommene

Romstørrelse	Antall
0-100 m ³	0
100-200 m ³	1
200-500 m ³	2
500-1000 m ³	5
1000-2000 m ³	1
over 2000 m ³	2

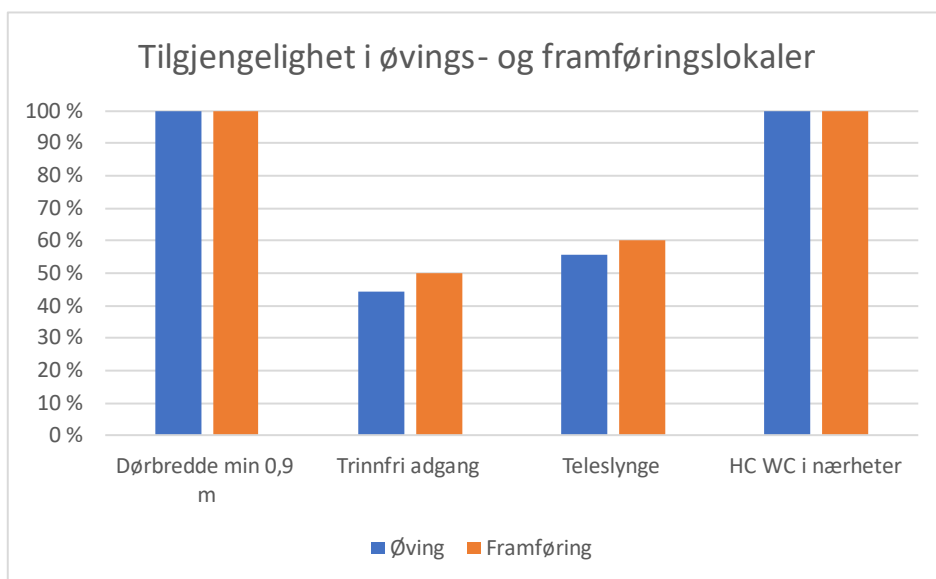
Rommets størrelse, forholdet mellom lengde og bredde, samt rommets takhøyde, er svært viktig for akustikken og hvor mange utøvere/publikum som rommet er egnet for. Øver og framfører man i lokaler som ikke har tilstrekkelig størrelse og akustikk kan det føre til dårligere trivsel og dårligere kunstnerisk resultat, og kan i alvorlige tilfeller også medføre helseskader som tinnitus og hodepine.

Et vanlig klasserom er ofte ca 80 m³ og har takhøyde på ca 2,7 m - dvs et volum på ca 220 m³. Gymsaler (eldre type) har ofte mål på ca 10m x 20 m med 5 m takhøyde - dvs ca 1000 m³. Mange aktiviteter trenger store rom til sin aktivitet, f.eks. skolekorps med 35 medlemmer har behov for ca 1.500 m³.

Informasjon om krav til rom som brukes til ulike musikk-aktiviteter finner du her: [Kunnskap og veiledning om initiering, etablering, utbedring og drift av musikklokaler – Musikklokaler](#)

Tilgjengelighet

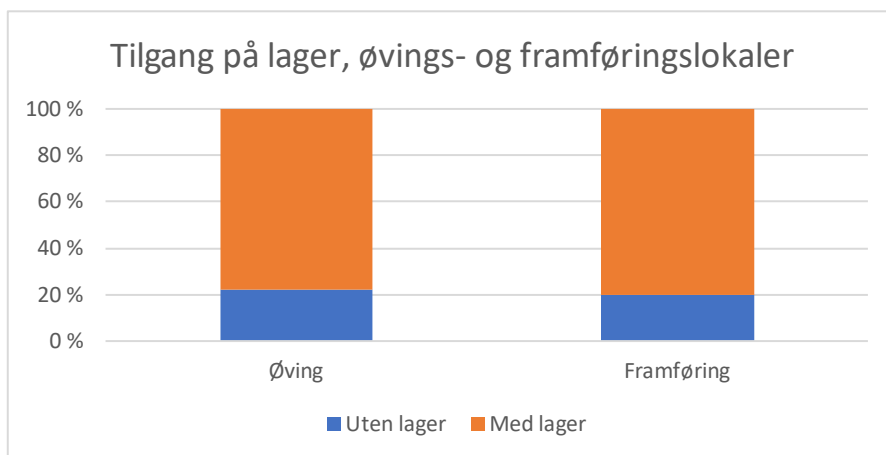
Type	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Dørbredde min 0,9 m	9	100 %	10	100 %
Trinnfri adgang	4	44 %	5	50 %
Teleslynge	5	56 %	6	60 %
HC WC i nærheter	9	100 %	10	100 %
Alle øverom	9		10	

Økede krav til tilgjengelighet gjør at dette må planlegges inn om man skal gjøre endringer i rommene.

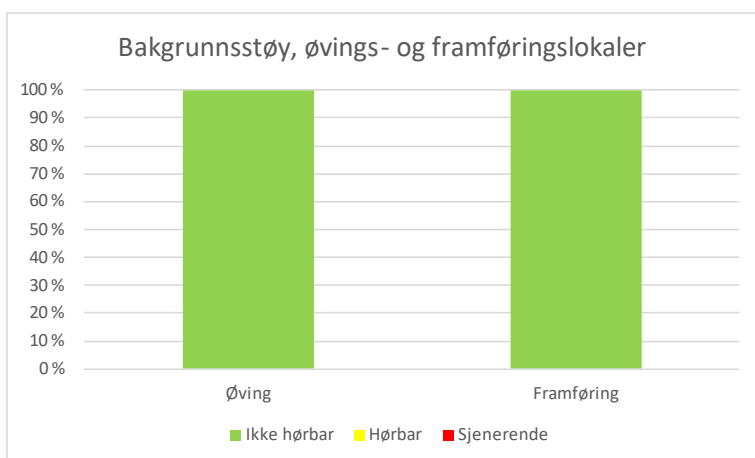
Tilgang på lager

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Uten lager	2	22 %	2	20 %
Med lager	7	78 %	8	80 %
Sum	9		10	

Bakgrunnsstøy

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Ikke hørbar	7	100 %	8	100 %
Hørbar	0	0 %	0	0 %
Sjenerende	0	0 %	0	0 %
Sum	7		8	

VEDLEGG

Rom og hus som er med i undersøkelsen

Følgende hus og rom er med i kartleggingen:

Hus

Lalm Samfunnshus

Vågå kulturhus

Vågåhallen

Sjårdalen samfunnshus, Friheim

Galleri Ullinsvin

Vågåkyrkja

Gammel-Kleppe Kulturavhotell

Rom

Storsal

Vesle sal m/ kafe

Vågå kulturhus

Vågå kulturhus

Vågåhallen

Salen

Galleri Ullinsvin, kunstgalleri

Vågåkyrkja

Stallen

Storkjøkkenet

Hvilke lag og foreninger er med i kartleggingen

Ut fra kontakt med lokale aktører i Strand kommune samt gjennomgang av kommunens nettsider med oversikt over frivillige lag og foreninger er lokalene til følgende undersøkt:

Lag

Lalm Musikkforening
Vågå spel- og danselag
Samfunnshuset
Musikkorps
Trekkspill
Folkemusikk
Kor
Folkemusikk
Kor
Kappleik
Grendelag
Ullinsvin
Vågå konserter
Folkemusikk

Om Kulturalliansen

Kulturalliansen er en paraply for frivillige kulturorganisasjoner, stiftet 5. september 2016.

Kulturalliansen vil:

- Styrke det frivillige, organiserte kulturlivets posisjon og rammevilkår i samfunnet.
- Levere faktabaserte råd og innspill til medlemmer, politikere, departement og kommuner for å oppnå dette.

Vi er:

- Felles talerør for det organiserte, frivillige kulturlivet
- Møteplass for organisasjonene
- Kompetansebase for faktabaserte analyser om rammevilkår og behov for det frivillige kulturlivet

Våre medlemmer:

- Vi har 38 medlemsorganisasjoner fra Kulturvernforbund til Musikkorpsforbund, fra teater til BandOrg til Dissimilis til living og fantastiske aktiviteter

Kulturallianser støttes av Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen.

Bilder fra kommunen

Begge bilder fra Gammel-Kleppe Kulturarvhotell

KULTURALLIANSEN

Kulturalliansen, Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo, kultur@kulturalliansen.no
www.kulturalliansen.no